

Afspraken en Landelijke Monitor

Niet standaard röntgenfoto buik bij acute buikpijn

VK-INT-005

27 oktober 2023

Inhoudsopgave

Spiegelinformatie Niet standaard röntgenfoto buik bij acute buikpijn.....	3
Inleiding.....	3
Proces totstandkoming spiegelinformatie: Uniforme Data Definitie	3
Uitkomsten spiegelinformatie: de Landelijke Monitor	3
Trend afgelopen jaren aantal en aandeel X-BOZ	4
Gemaakte afspraken tussen alle partijen.....	5

Spiegelinformatie Niet standaard röntgenfoto buik bij acute buikpijn

Inleiding

Voor de volgende onderwerp van de implementatieagenda van het programma Zorgevaluatie & Gepast Gebruik (ZE&GG) is er spiegelinformatie ontwikkeld in opdracht van de partijen van het Hoofdlijnenakkoord Medische Specialistische Zorg met als doel te komen tot meer gepast gebruik van zorg:

VK-INT-005

Maak geen standaard röntgenfoto van de buik en de borstkas bij volwassen patiënten met acute buikpijn.

Deze UDD richt zich specifiek op het onderdeel röntgenfoto van de buik (X-BOZ). Het gebruik van de thoraxfoto bij patiënten met acute buikpijn heeft het expertteam ook in kaart gebracht. Het bleek echter niet goed mogelijk om stringente criteria te benoemen bij welke patiënt met acute buikpijn een thoraxfoto al dan niet geïndiceerd is. Zo is het o.a. mogelijk dat bij een patiënt met acute buik ook een pneumonie in de differentiaaldiagnose staat. Het expertteam kon dus niet constateren of hier werkelijk sprake is van overdiagnostiek, verkeerd gekozen diagnostiek en of er dus verbeterpotentieel is. Kortom, voor wat betreft het mogelijk onnodig gebruik van de thoraxfoto kan het expertteam zorgaanbieders geen handvatten meegeven voor verbetering. Zodoende is besloten dit deel van de aanbeveling niet verder uit te werken. Niettemin adviseert het expertteam, ondersteund door hun Wetenschappelijke Verenigen, om lokaal nog eens kritisch te kijken naar de standaard röntgenfoto's van de borstkas om te zien of daar nog verbetering van gepast gebruik mogelijk is.

Proces totstandkoming spiegelinformatie: Uniforme Data Definitie

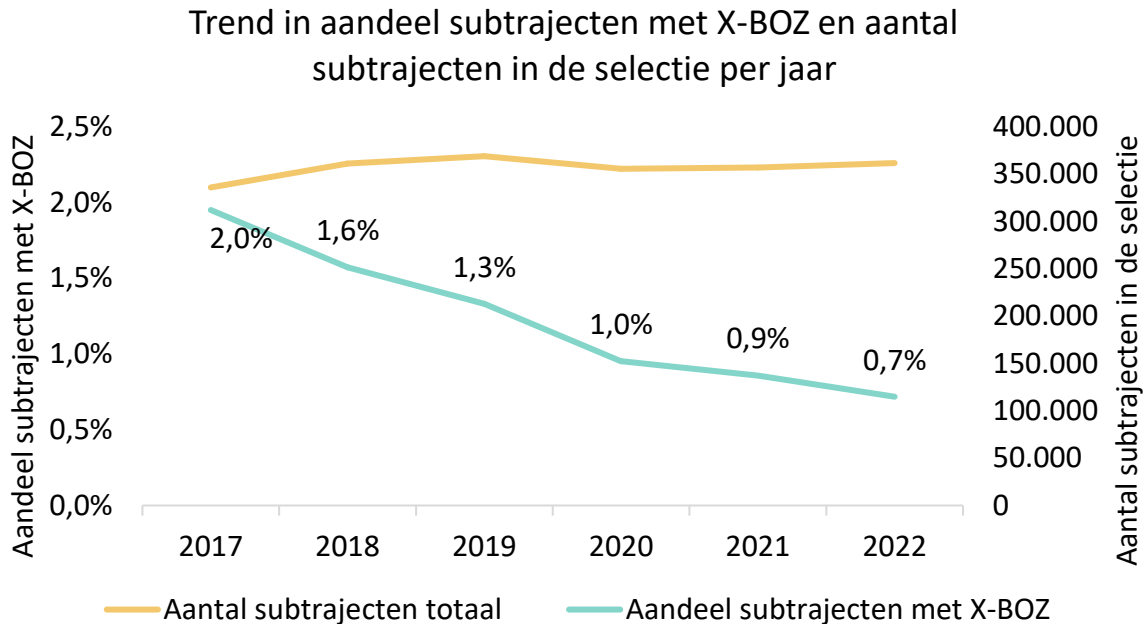
Een expertteam bestaande uit medisch specialisten aangedragen door de betreffende Wetenschappelijke Vereniging(en) en medisch adviseurs van de zorgverzekeraars en, waar relevant, ook van het Zorginstituut, ontwikkelen een Uniforme Data Definitie (UDD). Hierbij zijn ook alle datapartijen die hun bestaande datadefinities hebben gedeeld betrokken. De landelijke datasets van DHD en Vektis worden gebruikt om de spiegelinformatie te ontwikkelen en deze twee partijen fungeren tevens als de data-analisten.

Uitkomsten spiegelinformatie: de Landelijke Monitor

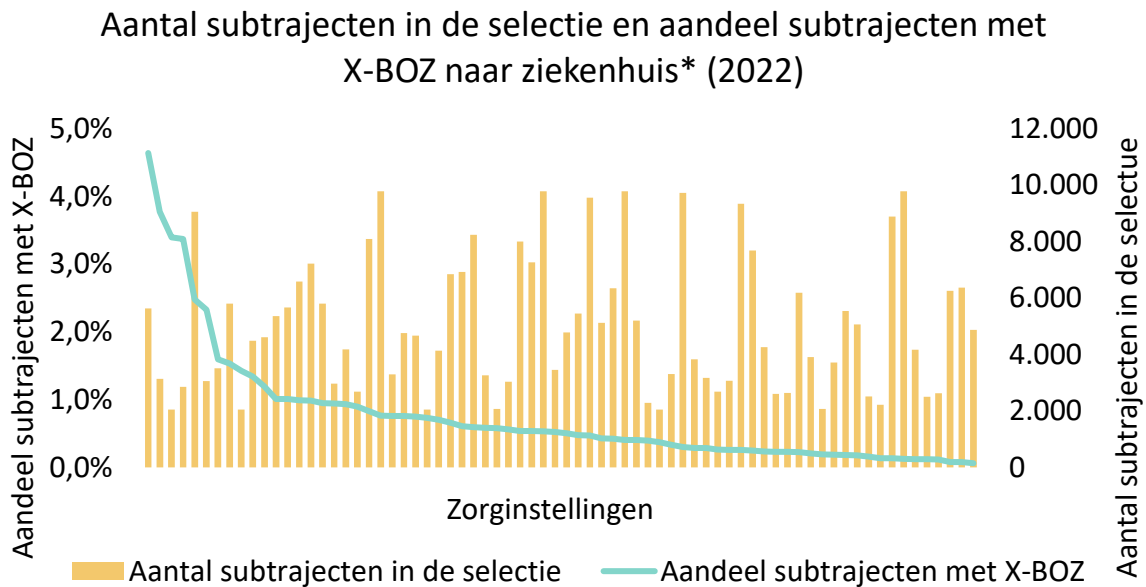
De landelijke monitor bestaat uit inzicht in de ontwikkeling van de implementatie van dit onderwerp door de tijd heen en een overzicht van de praktijkvariatie en de implementatiegraad per zorgaanbieder. Voor specifieke toelichting hoe de Landelijke Monitor tot stand is gekomen zie de UDD op de *Niet standaard röntgenfoto buik bij acute buikpijn* [website van ZE&GG](http://www.zorgevaluatiegepastgebruik.nl).

Trend afgelopen jaren aantal en aandeel X-BOZ

Hieronder het aantal röntgenfoto's van de buik en het percentage niet geïndiceerde röntgenfoto's van de buik in de periode 2017 t/m 2022.

Figuur 1: Trendanalyse (2017 t/m 2022) aandeel subtrajecten met X-BOZ waarbij de X-BOZ niet geïndiceerd is en aantal subtrajecten in de selectie per jaar.

*Het aantal subtrajecten die boven het 95 percentiel en onder het 5 percentiel liggen worden gelijk getrokken en aantallen <5 worden getrokken naar 5 i.v.m. herleidbaarheid.

Figuur 2: Praktijkvariatie (2022) aantal en aandeel subtrajecten met X-BOZ waarbij X-BOZ niet geïndiceerd is per ziekenhuis

Gemaakte afspraken tussen alle partijen

Over het algemeen is te zien dat er steeds minder buikoverzichtsfoto's bij acute buikpijn gemaakt worden (zie pagina 4 figuur 1). Landelijk gemiddeld minder dan 1% per jaar in 2022. Het gaat dus goed met de implementatie van deze aanbeveling.

Wel hebben we geconstateerd in een aanvullende analyse (niet in de UDD opgenomen), dat van de 71 zorgaanbieders die deze foto's maken bij acute buikpijn er 16 zorgaanbieders zijn die jaarlijks meer de 3% röntgenfoto's van de buik maken. De rest zit daar onder. Deze 16 zorgaanbieders gaan we specifiek benaderen, en dan bij voorkeur de vakgroep die de opvang van patiënten met acute buikpijn doet. We informeren hen dat ze relatief hoog scoren op buikoverzichtsfoto's bij dit onderwerp. We adviseren hen om hun protocollen erop na te slaan omdat het mogelijk is dat hier nog verbeteringen te realiseren zijn. Het maken van overbodige röntgenfoto's is schadelijk, daarbij is er een financiële prikkel om er juist minder van te doen. Kortom, gepast gebruik loont.

We gebruiken als afkappunt 3% om deze zorgaanbieders aan te schrijven. We verwachten dat de landelijk trendlijn dan nog verder zal gaan zakken na verloop van tijd, zelfs als slechts een deel van deze zorgaanbieders vermindering van buikoverzichtsfoto's kan realiseren. Eén à twee jaar na het inlichten van deze zorgaanbieders brengen we opnieuw het landelijk beeld in kaart om te zien wat het effect is.